

АДМЕТНАСЦІ ПЕРАКЛАДУ РЭАЛІЙ ТВОРА
«ДЗІКАЕ ПАЛЯВАННЕ КАРАЛЯ СТАХА» У. КАРАТКЕВІЧА
НА НЯМЕЦКУЮ МОВУ

Пераклад літаратурных твораў з’яўляецца складаным і шматгранным працэсам, асабліва калі размова ідзе аб перадачы культурных, гістарычных і сацыяльных рэалій. Твор «Дзікае паляванне караля Стаха», што займае адно з вядучых месцаў у багатай творчай спадчыне Уладзіміра Караткевіча, насычаны яркім рэпрэзентатыўным матэрыялам, аналіз якога дазваляе выявіць асаблівасці перакладу рэалій з беларускай літаратуры на нямецкую мову.

У творы «Дзікае паляванне караля Стаха» сустракаецца багатая колькасць рэалій. Для іх перакладу выкарыстоўваюцца наступныя метады:

▪ **Транскрыпцыя і транслітарацыя.** Гэтыя метады часта ўжываюцца для перакладу імёнаў уласных. Напрыклад, анамастычныя рэаліі складаюць 40 % усёй лексікі твора, і 92,2 % з іх перакладаюцца метадамі транскрыпцыі і транслітарацыі.

▪ **Калькаванне.** Гэты метады дазваляе перадаць безэквівалентную лексіку шляхам замены яе састаўных частак. Напрыклад, *калдуны з мясам* перакладаецца як ‘*fleischpastetchen*’, што перадае спецыфіку нацыянальнай стравы.

▪ **Апісальны пераклад.** Дзякуючы гэтаму метаду можна перадаць унікальнасць вобраза, пра які ідзе гаворка. Напрыклад, пры перакладзе *песні баб на прызбах* выкарыстоўваецца выраз ‘*auf den Bänken von den Häusern*’ (*на лаўках ля дамоў*), які дапамагае адчуць беларускі каларыт.

▪ **Набліжаны пераклад.** Гэты метады прадугледжвае падбор паняццяў, якія хоць і не супадаюць цалкам з арыгінальнымі, але маюць значнае семантычнае падабенства. Напрыклад, *баба-яга* перакладаецца як ‘*Hexe*’ (*ведзьма*), а *хатка на курыных ножках* як ‘*hexenhaus*’ (*ведзьмін дом*).

Такім чынам, у даследаванні былі разгледжаны розныя метады перакладу рэалій з беларускай мовы на нямецкую ў творы Уладзіміра Караткевіча «Дзікае паляванне караля Стаха». Выкарыстоўваліся метады параўнання, абагульнення, класіфікацыі, а таксама колькаснага аналізу. Асноўная ўвага нададзена спосабам перадачы анамастычных рэалій (транскрыпцыя і транслітарацыя), пры гэтым выяўлены і іншыя метады, такія як калькаванне, апісальны і набліжаны пераклад. Вынікі даследавання падкрэсліваюць важнасць выбару адпаведнага метаду для перадачы культурных асаблівасцей і семантычных нюансаў арыгінала ў перакладзе.